

ANTRINIŲ ŽALIAVŲ TVARKYMO OPERATORIAUS MODULINĖ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

(Programos pavadinimas)

Programos valstybinis kodas, išsilavinimo reikalavimai stojančiajam ir apimtis mokymosi kreditais:

P42071201 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir kurie kartu mokosi vidurinio ugdymo programą, 60 mokymosi kreditų

P43071203 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą, 60 mokymosi kreditų

T43071204 – programa, skirta tęstiniam profesiniam mokymui, asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą, 50 mokymosi kreditų

Kvalifikacijos pavadinimas – Antrinių žaliavų tvarkymo operatorius

Kvalifikacijos lygis pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą (LTKS) – IV

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Programos paskirtis. Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus modulinė profesinio mokymo programa skirta parengti kvalifikuotam antrinių žaliavų tvarkymo operatoriui, kuris gebėtų priimti, įvertinti, paskirstyti antrines žaliavas, dirbti su antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui ir perdirbimo įrenginiais, atlikti antrinių žaliavų perdirbimo proceso stebėseną, įrangos eksploatavimą ir priežiūrą.

Būsimo darbo specifi­ka. Antrinių žaliavų tvarkymo operatorius dirba su atliekomis/antrinėmis žaliavomis lauke, sandėliuose bei gamybinėse patalpose. Bendraujama ir bendradarbiaujama su klientais, vadovais, aukštesnės kvalifikacijos darbuotojais. Galima konfliktinių ir ekstremalių situacijų rizika. Dėl darbų specifikos darbuotojas aprūpinamas specialia apranga.

Antrinių žaliavų tvarkymo operatorius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Jis ge­ba pagal vadovų pateiktas užduotis arba savarankiškai, prisiimant atsakomybę už veiklos atlikimo procedūrų ir rezultatų kokybę, planuoti savo veiklą; atlikti įvairius veiklos veiksmus ir operacijas vykdan­ti keletą ir daugiau specializuotų veiklos uždavinių pritaikydamas faktines ir teorines žinias, žinomas ir išbandytus sprendimus; naudo­jasi standartais, normomis, taisyklėmis, techninės įrangos instrukcijomis, specifikacijomis ir žodine informacija. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti įvairiose antrinių žaliavų tvarkymo aikštelėse, veiklavietėse, atliekų tvarkymo įmonėse.

2. PROGRAMOS PARAMETRAI

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Kompetencijos	Kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*					
4000005	Įvadas į profesiją	IV	1	Pažinti profesiją.	Išmanyti Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje. Suprasti Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesinę veiklą, veiklos procesus, funkcijas ir uždavinius. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus kvalifikacijai būdingus gebėjimus.
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*					
4102202	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	IV	1	Saugiai elgtis ekstremaliose situacijose.	Išmanyti ekstremalių situacijų tipus, galimus pavojus. Išmanyti saugaus elgesio ekstremaliose situacijose reikalavimus ir instrukcijas, garsinius civilinės saugos signalus.
4102105	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	IV	1	Reguliuoti fizinį aktyvumą.	Išmanyti fizinio aktyvumo formas. Demonstruoti asmeninį fizinį aktyvumą. Taikyti fizinio aktyvumo formas, atsižvelgiant į darbo specifiką
4102203	Darbuotojų sauga ir sveikata	IV	2	Tausoti sveikatą ir saugiai dirbti.	Išmanyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, keliamus darbo vietai.
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)					
<i>Privalomieji (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i>					
407121217	Antrinių žaliavų vertinimas pagal žiedinės ekonomikos principus	IV	10	Atlikti antrinių žaliavų priėmimo į veiklavietę planavimo ir paruošiamuosius darbus.	Apibūdinti atliekų paruošimo perdirbti sistemą pagal tvarios ir žiedinės ekonomikos strategiją. Paaiškinti Lietuvos ir Europos Sąjungos atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus, užtikrinančius teikiamų paslaugų kokybę ir saugumą. Įvertinti veiklavietės funkcionavimą, vadovaujantis technologinio proceso ir saugaus darbo reikalavimais.
				Vertinti ir atpažinti antrines žaliavas pagal jų rūšį ir pobūdį.	Paaiškinti antrinių žaliavų tipus, kurie gali turėti įtakos tolimesniam jų perdirbimui.

					Įvertinti antrinių žaliavų poveikį aplinkai ir žmogaus sveikatai esant taršos incidentams. Laikytis bendrųjų gaisrinės saugos reikalavimų atliekų ir antrinių žaliavų laikymui, atsižvelgiant į veiklavietės specifiką.
407121218	Antrinių žaliavų priėmimas į veiklavietę	IV	10	Paskirstyti priimtas antrines žaliavas veiklavietėje.	Paaiškinti priimamų antrinių žaliavų pirminį ir antrinį vertinimą, vadovaujantis teisės aktais. Įvertinti informacijos lydimuosiuose dokumentuose apie priimamas antrines žaliavas atitikimą pagal pirminį vizualinį antrinių žaliavų įvertinimą. Nustatyti priimamų antrinių žaliavų pavojingumą vadovaujantis teisės aktais. Išskirstyti veiklavietėje antrines žaliavas pagal tipą ir galimą panaudojimą, laikantis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.
				Vykdyti antrinių žaliavų priėmimo apskaitą.	Apibūdinti antrinių žaliavų apskaitos dokumentus, vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais. Pildyti reikiamus antrinių žaliavų apskaitos dokumentus pagal nustatytą tvarką ir reikalavimus. Laikytis duomenų apsaugos reikalavimų, priimant antrines žaliavas.
407121219	Antrinių žaliavų paskirstymas ir laikymas	IV	10	Paskirstyti antrines žaliavas pagal tipą ir tinkamumą perpanaudojimui.	Apibūdinti tinkamas ir netinkamas perdirbimui antrines žaliavas naudojantis reglamentais. Išrūšiuoti antrines žaliavas pagal teisės aktų reikalavimus. Sandėliuoti antrines žaliavas, laikantis technologinių, aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.
				Perduoti antrines žaliavas perdirbimo įmonėms.	Apibūdinti antrinių žaliavų perdirbimo įmones, vadovaujantis žaliosios ekonomikos grandine. Pateikti informaciją antrinių žaliavų perdirbimo įmonėms dėl galimybės transportuoti surinktas antrines žaliavas pagal jų rūšis ir tipus. Organizuoti saugų antrinių žaliavų pakrovimą ir išvežimą į antrinių žaliavų apdorojimo įmones, laikantis technologinių bei darbuotojų saugos reikalavimų.

				Prižiūrėti veiklavietės aplinką pagal aplinkosauginius reikalavimus.	Paaiškinti aplinkosauginius reikalavimus antrinių žaliavų saugojimo veiklavietei pagal poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Parinkti veiklavietės priežiūrai priemones ir įrangą, tinkamas pagal užterštumo riziką. Atlikti veiklavietės aplinkos tvarkymo darbus, laikantis aplinkosauginių reikalavimų.
407121220	Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių eksploatavimas ir priežiūra	IV	15	Paruošti antrinių žaliavų perdirbimo įrenginius darbui.	Apibūdinti antrinių žaliavų apdorojimo ir perdirbimo įrenginius pagal jų konstrukciją ir veikimo principus. Įvertinti galimus pavojus technologiniame įrenginyje ir jų valdymo priemones, darbuotojų pareigas ir veiksmus įvykus incidentui. Teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiesiems įvairių galimų incidentų apdorojant ir perdirbant antrines žaliavas metu. Koordinuoti antrinių žaliavų pakrovimą į antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginius pagal technologinius reikalavimus.
				Dirbti su antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginiais.	Apibūdinti įrenginių technologinio režimo normas pagal įrenginių technines charakteristikas. Eksploatuoti technologinius įrenginius pagal instrukciją, laikantis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Atlikti įrenginių techninę apžiūrą ir pirminę priežiūrą pagal instrukcijas. Koordinuoti gauto produkto pakrovimą ir transportavimą į sandėliavimo vietą, vadovaujantis technologiniais ir saugos reikalavimais. Pildyti reikiamą dokumentaciją, skirtą darbui organizuoti technologiniame įrenginyje, vadovaujantis jos pildymo tvarka.
				Diagnozuoti antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių gedimus.	Paaiškinti įrenginių, skirtų antrinių žaliavų apdorojimui, gedimų diagnozavimą, vadovaujantis technologiniais reikalavimais ir techniniais aprašais. Lokalizuoti nesudėtingus įrenginių gedimus, laikantis techninių reglamentų bei darbuotojų saugos ir higienos standartų.

					Pateikti techninės priežiūros tarnyboms informaciją apie įrenginių gedimus pagal nustatytą tvarką.
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*					
407121221	Darbas vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema (GPAIS)	IV	5	Atlikti atliekų tvarkymo apskaitą.	Apibūdinti vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos (GPAIS) paskirtį ir pagrindines funkcijas pagal sistemos reglamentą. Prisijungti prie GPAIS, suformuojant reikiamus apskaitos dokumentus pagal teisės aktų reikalavimus. Vykdyti atliekų kiekių, tvarkymo veiklų, likučių, tvarkymo sutarčių ir kt. apskaitą, naudojantis GPAIS.
				Rengti atliekų tvarkymo ketvirčio ir metines ataskaitas.	Paašškinti atliekų tvarkymo ketvirčio ir metinių ataskaitų suformavimą GPAIS. Suformuoti atliekų tvarkymo ketvirčio ataskaitas GPAIS pagal reikalavimus. Suformuoti atliekų tvarkymo metines ataskaitas GPAIS pagal reikalavimus.
310410006	Autokrautuvo eksploatavimas	III	5	Valdyti autokrautuvą su specialiais krovinių paėmimo, krovimo įtaisais.	Paašškinti autokrautuvo sandarą, technines charakteristikas, įrenginių veikimo principus. Paruošti autokrautuvą darbui pagal reikalavimus ir naudojimo instrukcijas. Atlikti krovos darbus, naudojant autokrautuvą.
				Saugiai pakrauti ir iškrauti krovinius autokrautuvu.	Apibūdinti autokrautuvų saugaus naudojimo reikalavimus bei reikalavimus autokrautuvo vairuotojui. Atlikti krovinių kėlimo operacijas su autokrautuvu pagal taisykles. Užtikrinti saugų krovinių krovimą autokrautuvu.
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)					
4000004	Įvadas į darbo rinką	IV	5	Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	Įsivertinti ir realioje darbo vietoje demonstruoti įgytas kompetencijas. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir adaptuotis realioje darbo vietoje. Isivertinti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes.

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

3. REKOMENDUOJAMA MODULIŲ SEKA

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditai)*				
4000005	Įvadas į profesiją	IV	1	<i>Netaikoma</i>
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*				
4102202	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	IV	1	<i>Netaikoma</i>
4102105	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	IV	1	<i>Netaikoma</i>
4102203	Darbuotojų sauga ir sveikata	IV	2	<i>Netaikoma</i>
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)				
<i>Privalomieji (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i>				
407121217	Antrinių žaliavų vertinimas pagal žiedinės ekonomikos principus	IV	10	<i>Netaikoma</i>
407121218	Antrinių žaliavų priėmimas į veiklavietę	IV	10	<i>Netaikoma</i>
407121219	Antrinių žaliavų paskirstymas ir laikymas	IV	10	<i>Netaikoma</i>
407121220	Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių eksploatavimas ir priežiūra	IV	15	<i>Netaikoma</i>
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*				
407121221	Darbas su vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema (GPAIS)	IV	5	<i>Netaikoma</i>
310410006	Autokrautuvo eksploatavimas	III	5	<i>Netaikoma</i>
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)				
4000004	Įvadas į darbo rinką	IV	5	<i>Baigti visi antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus kvalifikaciją sudarantys privalomieji moduliai.</i>

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

4. REKOMENDACIJOS DĖL PROFESINEI VEIKLAI REIKALINGŲ BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO

Bendrosios kompetencijos	Bendrųjų kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Raštingumo kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, ataskaitą, elektroninį laišką. Bendrauti naudojant profesinę terminiją.
Daugiakalbystės kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, prašymą, elektroninį laišką viena iš užsienio kalbų. Naudoti pagrindinius profesinius terminus užsienio kalba.
Matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija	Naudotis technologine įranga bei įrankiais pagal techninius reikalavimus. Paaiškinti apie naudojamą technologijas antrinių žaliavų priėmimui, tvarkymui ir perdirbimui, suvokti jų poveikį aplinkos ekosistemoms.
Skaitmeninė kompetencija	Atlikti informacijos paiešką internete. Rinkti, saugoti ir perduoti reikalingą informaciją IT priemonėmis. Dirbti su elektroninėmis apskaitos sistemomis. Naudotis skaitmeninėmis technologijomis atsakingai, apsaugant informaciją, turinį, duomenis ir skaitmeninę tapatybę. Suprasti žiedinės ekonomikos principus ir gebėti juos taikyti darbo procesuose. Suvokti žmogaus veiklos daromą poveikį aplinkai ir asmeninę atsakomybę Taikyti saugumo ir aplinkosaugos principus. Taikyti energijos vartojimo efektyvumo ir tausojoimo principus.
Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija	Suprasti tvaraus darbo veiksnius ir metodus. Dalyvauti tausojant išteklius ir kuriant darnią aplinką. Įsivertinti turimas žinias ir gebėjimus. Planuoti ir organizuoti savo mokymąsi bei kvalifikacijos tobulinimą. Rasti informaciją apie tolimesnio mokymosi galimybes, kvalifikacijos kėlimą. Valdyti savo psichologines būsenas, pojūčius ir savybes. Pritaikyti turimas žinias ir gebėjimus dirbant individualiai ir kolektyve.
Pilietiškumo kompetencija	Suvokti žmogaus veiklos daromą poveikį aplinkai ir piliečio asmeninę atsakomybę. Bendrauti ir pagarbiai elgtis su įmonės bendruomene bei klientais. Spręsti psichologines krizines situacijas. Gerbti save, kitus, savo šalį ir jos tradicijas. Skatinti darbo vietoje atsakingą vartojimą ir tausojančios kultūros ugdymą.
Verslumo kompetencija	Rodyti iniciatyvą darbe, kitose aplinkose. Suprasti įmonės veiklos koncepciją, verslo aplinkas. Taikyti ir diegti tvarumo principus praktikoje. Rinktis medžiagas, technologijas ir veiklos būdus, kurie daro kuo mažesnę neigiamą poveikį aplinkai.

Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija	Lavinti estetinį požiūrį į aplinką. Pažinti įvairių šalių kultūrinius skirtumus, juos gerbti. Mokėti bendrauti su skirtingų kultūrų atstovais.
--	--

5. PROGRAMOS STRUKTŪRA, VYKDANT PIRMINĮ IR TĘSTINĮ PROFESINĮ MOKYMĄ

Kvalifikacija – antrinių žaliavų tvarkymo operatorius, LTKS lygis IV	
Programos, skirtos pirminiam profesiniam mokymui, struktūra	Programos, skirtos tęstiniam profesiniam mokymui, struktūra
<i>Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)</i> Įvadas į profesiją, 1 mokymosi kreditas	<i>Įvadinis modulis (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)</i> Saugus elgesys ekstremaliose situacijose, 1 mokymosi kreditas Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas, 1 mokymosi kreditas Darbuotojų sauga ir sveikata, 2 mokymosi kreditai	<i>Bendrieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i> Antrinių žaliavų vertinimas pagal žiedinės ekonomikos principus, 10 mokymosi kreditų Antrinių žaliavų priėmimas į veiklavietę, 10 mokymosi kreditų Antrinių žaliavų paskirstymas ir laikymas, 10 mokymosi kreditų Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių eksploatavimas ir priežiūra, 15 mokymosi kreditų	<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i> Antrinių žaliavų vertinimas pagal žiedinės ekonomikos principus, 10 mokymosi kreditų Antrinių žaliavų priėmimas į veiklavietę, 10 mokymosi kreditų Antrinių žaliavų paskirstymas ir laikymas, 10 mokymosi kreditų Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių eksploatavimas ir priežiūra, 15 mokymosi kreditų
<i>Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Darbas su vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema (GPAIS), 5 mokymosi kreditai Atliekų tvarkymo įmonės veiklos organizavimas, 5 mokymosi kreditai	<i>Pasirenkamieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai	<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai

Pastabos

- Vykdamas pirminį profesinį mokymą asmeniui turi būti sudaromos sąlygos mokytis pagal vidurinio ugdymo programą (jei taikoma).
- Vykdamas tęstinį profesinį mokymą asmens ankstesnio mokymosi pasiekimai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
- Tęstinio profesinio mokymo programos modulius gali vesti mokytojai, įgiję andragogikos žinių ir turintys tai pagrindžiantį dokumentą arba turintys neformaliojo suaugusiųjų švietimo patirties.
- Saugaus elgesio ekstremaliose situacijose modulį vedantis mokytojas turi būti baigęs civilinės saugos mokymus pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintą mokymo programą ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose darbuotojų saugos ir sveikatos mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokoma pagal Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. ISAK-1953 „Dėl Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašo patvirtinimo“. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokymą vedantis mokytojas turi būti baigęs darbuotojų saugos ir sveikatos mokymus ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas pagal poreikį į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

6. PROGRAMOS MODULIŲ APRAŠAI

6.1. ĮVADINIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į profesiją“

Valstybinis kodas	4000005	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	1	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Pažinti profesiją.	1.1. Išmanyti antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje.	Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesijos specifika - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus darbo specifika - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus darbo vieta - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesijai svarbios asmeninės savybės Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesijos teikiamos galimybės darbo rinkoje - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesijos samprata - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus įsidarbinimo galimybės
	1.2. Suprasti antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesinę veiklą, veiklos procesus, funkcijas ir uždavinius.	Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesinė veikla - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus veiklos sritys - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus atsakomybės Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai - Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus pagrindiniai veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai, atliekami skirtingose darbo vietose - Gerosios praktikos taisyklės ir jų svarba darbo procesams bei rezultatų kokybei - Teisės aktai, reglamentuojantys Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus profesinę veiklą.
	1.3. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus kvalifikacijai būdingus gebėjimus.	Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus modulinė profesinio mokymo programa - Mokymo programos tikslai ir uždaviniai - Mokymosi formos ir metodai, mokymosi pasiekimų įvertinimo kriterijai, mokymosi įgūdžių demonstravimo formos (metodai) Tema. Turimų gebėjimų, įgytų savaiminiu ar neformaliuotu būdu, vertinimas ir lygių nustatymas - Turimų gebėjimų, įgytų savaiminiu ar neformaliuotu būdu, įvertinimo metodai - Savaiminiu ar neformaliuotu būdu antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus kvalifikacijai

	būdingų įgytų gebėjimų vertinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas įvadinio modulio įvertinimas – <i>įskaityta (neįskaityta)</i> .
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus modulinė profesinio mokymo programa • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

6.2. KVALIFIKACIJĄ SUDARANČIOMS KOMPETENCIJOMS ĮGYTI SKIRTI MODULIAI

6.2.1. Privalomieji moduliai

Modulio pavadinimas – „Antrinių žaliavų vertinimas pagal žiedinės ekonomikos principus“

Valstybinis kodas	407121217	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Atlikti antrinių žaliavų priėmimo į veiklavietę planavimo ir paruošiamuosius darbus.	1.1. Apibūdinti atliekų paruošimo perdirbti sistemą pagal tvarios ir žiedinės ekonomikos strategiją.	Tema. Bendrieji tvaraus antrinių žaliavų tvarkymo principai • Atliekų ir antrinių žaliavų sampratos • Atliekų nebelaikymas atliekomis • Antrinių žaliavų perdirbimas Lietuvoje kaip prioritetinė aplinkos apsaugos sritis Tema. Atliekų paruošimo perdirbti sistema • Atliekų perdirbimo reikšmė šiuolaikinei ekonomikai, aplinkai ir žmonėms • Vieninga ciklinė gamybos, vartojimo ir atliekų tvarkymo sistema • Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas • Inovatyvūs perdirbimo sprendimai ir technologijos
	1.2. Paaiškinti Lietuvos ir Europos Sąjungos atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus, užtikrinančius teikiamų paslaugų kokybę ir saugumą.	Tema. Tvarios ir žiedinės ekonomikos strategija Europos Sąjungoje • Žiedinė ekonomika kaip poveikio aplinkai sumažinimo ir tvaraus išteklių naudojimo pagrindas • Esminės sritys žiedinei ekonomikai pasiekti • ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas Tema. Pagrindiniai Europos Sąjungos atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai, jų taikymas • Europos Sąjungos atliekų politika • Bendroji atliekų direktyva • Europos Sąjungos reglamentai dėl atliekų tvarkymo Tema. Pagrindiniai Lietuvos Respublikos atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai, jų taikymas • Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas

		• Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas • Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo taisyklės • Specifinių srautų tvarkymo reikalavimai • Priežiūros institucijos ir jų vaidmuo įgyvendinant atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymo teisės aktus
	1.3. Įvertinti veiklavietės funkcionavimą, vadovaujantis technologinio proceso ir saugaus darbo reikalavimais.	Tema. Veiklavietės paskirtis ir funkcinės zonos • Veiklavietės paskirtis • Veiklavietės funkcinų zonų išdėstymas • Daiktų mainų/ dalijimosi punktų veikla veiklavietėse • Veiklavietėje vienu metu laikomų atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai • Atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymo būdai veiklavietėje Tema. Atliekų ir antrinių žaliavų naudojimo ir/ar šalinimo technologinis procesas veiklavietėje • Naudojamų ar šalinamų atliekų apibūdinimas • Atliekų atliekų perdirbimo ar šalinimo technologinio proceso schema • Veiklavietėje atliekų paruošimo perdirbimui ar šalinimui naudojami įrenginiai ir jų išdėstymas veiklavietės teritorijoje • Atliekų ir antrinių žaliavų laikymas/sandėliavimas • Aplinkosauginiai reikalavimai atliekų tvarkymo ir antrinių žaliavų perdirbimo procese Tema. Sutartys su klientais ir antrinių žaliavų perdirbimo įmonėmis • Sutartys su klientais dėl atliekų/antrinių žaliavų priėmimo • Sutartys su antrinių žaliavų perdirbimo įmonėmis
2. Vertinti ir atpažinti antrines žaliavas pagal jų rūšį ir pobūdį.	2.1. Paašškinti antrinių žaliavų tipus, kurie gali turėti įtakos tolimesniam jų perdirbimui.	Tema. Antrinių žaliavų klasifikavimas pagal jų susidarymo vietą • Buityje susidariusios atliekos • Ne buityje susidariusios atliekos - statybinės, pramoninės, žemės ūkio Tema. Atliekų klasifikavimas pagal jų pavojingumą • Pavojingos atliekos • Nepavojingos atliekos Tema. Antrinių žaliavų klasifikavimas pagal jų panaudojimą • Žaliavų ir produktų pakartotinas panaudojimas; • Perdirbimas į antrines žaliavas • Antrinių žaliavų perdirbimas į produktą Tema. Antrinių žaliavų klasifikavimas pagal perdirbimo galimybes • Tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos

		• Perdirbti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos • Šalinamos/netinkamos panaudoti atliekos Tema. Antrinių žaliavų rūšys • Organinės medžiagos • Neorganinės medžiagos • Inertinės medžiagos Tema. Antrinių žaliavų sudėtis, specifinės savybės ir jų įtaka perdirbimui • Stiklas • Mediena • Plastiką • Metalai • Tekstilė • Statybos ir griovimo antrinės žaliavos • Biologiškai skaidžios antrinės žaliavos • Popierius ir kartonas
	2.2. Įvertinti antrinių žaliavų poveikį aplinkai ir žmogaus sveikatai esant taršos incidentams.	Tema. Atliekų ir antrinių žaliavų pavojingumas • Pavojingumą lemiančios cheminės ir fizinės savybės • Poveikis aplinkai (dirvožemiui, vandeniui, orui) • Poveikis žmogaus sveikatai (kvėpavimo takams, odai, ilgalaikiam poveikiui) Tema. Galimos avarinės situacijos netinkamai tvarkant atliekas • Pavojų darbo vietoje nustatymas • Taršos incidentų priežastys • Taršos incidentų prevencijos metodai Tema. Taršos incidentų valdymas • Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai • Taršos prevencijos taisyklės įmonėse • Darbuotojų atsakomybė dėl taršos prevencijos • Taršos incidentų likvidavimo planai ir priemonės • Informavimo ir atsakomųjų veiksmų sistema
	2.3. Laikytis bendrųjų gaisrinės saugos reikalavimų atliekų ir antrinių žaliavų laikymui, atsižvelgiant į veiklavietės specifiką.	Tema. Darbuotojų saugos reikalavimai veiklavietėje • Įmonės vidaus darbo tvarkos taisyklės • Darbuotojų saugos ir higienos taisyklės • Darbuotojų saugos instrukcija Tema. Gaisrinės saugos užtikrinimas atliekų ir antrinių žaliavų laikymo vietose

	• Specifiniai reikalavimai skirtingiems atliekų ir antrinių žaliavų tipams • Priešgaisrinės sistemos veiklavietyje • Gaisro atvejo valdymo planas Tema. Darbuotojų asmeninės apsaugos priemonės • Asmeninės apsaugos priemonės • Specialiosios asmeninės apsaugos priemonės Tema. Darbuotojų asmeninių apsaugos priemonių parinkimas • Asmeninės darbuotojų apsaugos priemonės konkrečiai darbo vietai • Asmeninės darbuotojų apsaugos priemonės konkrečiam darbų pobūdžiui
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdinta atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir (ar) perdirbti sistema pagal tvarios ir žiedinės ekonomikos strategiją. Paaiškinti Lietuvos ir Europos Sąjungos atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai, užtikrinantys teikiamų paslaugų kokybę ir saugumą. Pagal reikalavimus įvertintas konkrečios veiklavietės funkcionavimas, vadovaujantis technologinio proceso ir saugaus darbo reikalavimais. Paaiškinti antrinių žaliavų tipai, kurie gali turėti įtakos tolimesniam jų perdirbimui. Ilustruojant pavyzdžiais įvertintas antrinių žaliavų poveikis aplinkai ir žmogaus sveikatai esant taršos incidentams. Pademonstruotas bendrųjų gaisrinės saugos reikalavimų atliekų ir antrinių žaliavų laikymasis, atsižvelgiant į veiklavietės specifiką. Pagal taisykles sutvarkyta darbo vieta po užduoties atlikimo. Vartoti tikslūs techniniai ir technologiniai terminai valstybine kalba, bendrauta laikantis darbo etikos taisyklių. Darbo metu dėvėti tinkami ir tvarkingi darbo drabužiai ir avalynė, naudotasi asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų, naudoti energijos naudojimo efektyvumo ir produktyvumo užtikrinimo būdai ir priemonės. Baigus darbus įrankiai, medžiagos, priemonės sutvarkytos ir sudėtos į jų saugojimo vietą, pagal taisykles sutvarkyta darbo vieta, atliekos surūšiuotos, sutvarkytos ir utilizuotos pagal aplinkos taršos mažinimo reikalavimus ir procedūras.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Antrinių žaliavų smulkinimo, presavimo įranga; pakavimo įrankiai; įrenginiai, skirti atliekų perdirbimui, rūšiavimui; keltuvai; krautuvai; asmeninės apsaugos priemonės; kompiuteris su specialia programine įranga, ryšio ir komunikacijos priemonės, mechaniniai įrankiai
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, kompiuterinėmis programomis ir prieiga prie interneto, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Patalpa(vieta), aprūpinta priemonėmis turimų, antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus kvalifikacijai būdingų, gebėjimų

	demonstravimui: antrinių žaliavų saugojimo, smulkinimo, presavimo įranga; įrenginiais, skirtais atliekų perdirbimui, rūšiavimui; keltuvais; krautuvais; asmeninėmis apsaugos priemonėmis, mechaniniais įrankiais.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertę išsilavinimą arba vidurinę išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

Modulio pavadinimas – „Antrinių žaliavų priėmimas į veklavietę“

Valstybinis kodas	407121218	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Paskirstyti priimtas antrines žaliavas veklavietėje.	1.1. Paaiškinti priimamų antrinių žaliavų pirminį ir antrinį vertinimą, vadovaujantis teisės aktais.	Tema. Leidimai atliekų (įskaitant antrinių žaliavų) laikymui - Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai - Taršos leidimai Tema. Antrinių žaliavų priėmimo taisyklės - Reikalavimai antrinių žaliavų atvežimo į veklavietę transportui - Leidžiamos priimti antrinės žaliavos - Reikalavimai pristatantiems antrines žaliavas į veklavietę Tema. Pirminiai priimamų antrinių žaliavų įvertinimo darbai - Priimamų antrinių žaliavų apžiūra - Priimamų antrinių žaliavų pirminis ir antrinis vizualus vertinimas - Antrinių žaliavų kokybės tikrinimas (užterštumas, perdirbamumas)
	1.2. Įvertinti informacijos lydimuosiuose dokumentuose apie priimamas antrines žaliavas atitikimą pagal pirminį vizualinį antrinių žaliavų įvertinimą.	Tema. Į veklavietę atvežtų antrinių žaliavų vertinimas pagal kilmę, rūšį ir svorį - Priimamų antrinių žaliavų svėrimas arba preliminarus svorio nustatymas - Atvežtų antrinių žaliavų vertinimas pagal kilmę, rūšį Tema. Į veklavietę atvežtų antrinių žaliavų vertinimas pagal lydimuosius dokumentus

		• Lydimieji antrinių žaliavų pristatymo į veiklavietę dokumentai • Informacijos apie antrines žaliavas lydimuosiuose dokumentuose atitikimo įvertinimas
	1.3. Nustatyti priimamų antrinių žaliavų pavojingumą vadovaujantis teisės aktais.	Tema. Pavojingų antrinių žaliavų identifikavimas ir ženklavimas • Antrinių žaliavų kodai ir ženklavimas • Pavojaus ženklai ir jų reikšmė • Pavojingų žaliavų pakuotės ir jų kokybės tikrinimas Tema. Pavojingų antrinių žaliavų priėmimo ir tvarkymo reikalavimai • Teisės aktų reikalavimai pristatytoms į veiklavietę pavojingoms medžiagoms nustatyti • Saugos duomenų lapai ir jų analizė • Darbuotojų atsakomybės ir saugos priemonės
	1.4. Išskirstyti veiklavietėje antrines žaliavas pagal tipą ir galimą panaudojimą, laikantis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.	Tema. Antrinių žaliavų rūšiavimas ir saugojimas veiklavietėje • Pristatytų antrinių žaliavų išskirstymas į atitinkamus konteinerius, vietas ar talpas • Atvežtų antrinių žaliavų deklaracija • Saugojimo sąlygos pagal atliekų tipą (laikymo trukmė, pavojingų atliekų atskyrimas ir kt.) Tema. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymasis • Taršos incidentų galimybė ir prevencija priimant antrines žaliavas • Saugaus elgesio veiklavietėje taisyklės • Asmeninės darbuotojų saugos priemonės priimant antrines žaliavas
2. Vykdyti antrinių žaliavų priėmimo apskaitą.	2.1. Apibūdinti antrinių žaliavų apskaitos dokumentus, vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.	Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo apskaitos pildymo reikalavimai • Antrinių žaliavų apskaitos dokumentai • Atliekų tvarkymo apskaitos žurnalas Tema. Antrinių žaliavų tvarkymo apskaitos dokumentų saugojimo reikalavimai • Priimamų antrinių žaliavų žurnalo saugojimo reikalavimai • Antrinių žaliavų lydraščių saugojimo reikalavimai
	2.2. Pildyti reikiamus antrinių žaliavų apskaitos dokumentus pagal nustatytą tvarką ir reikalavimus.	Tema. Antrinių žaliavų apskaitos dokumentų pildymas • Atliekų tvarkymo apskaitos žurnalo pildymas • Antrinių žaliavų transportavimo dokumentų pildymas Tema. Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema (GPAIS) • Bendri darbo su GPAIS principai • Antrinių žaliavų apskaitos dokumentai GPAIS sistemoje • Atvežtų antrinių žaliavų lydraščio pildymas GPAIS • Priimamų antrinių žaliavų žurnalo pildymas GPAIS
	2.3. Laikytis duomenų apsaugos	Tema. Teisiniai duomenų apsaugos reikalavimai

	reikalavimų, priimant antrines žaliavas. • Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas • Lietuvos respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas Tema. Asmens duomenų tvarkymo antrinių žaliavų priėmimo veiklavietėje tvarka • Privatumo politika • Asmens duomenų tvarkymo taisyklės • Duomenų subjektų teisių įgyvendinimo tvarka • Vaizdo duomenų tvarkymo taisyklės
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Išsamiai paaiškinti priimamų antrinių žaliavų pirminis ir antrinis vertinimai vadovaujantis teisės aktais. Įvertintas informacijos lydimuosiuose dokumentuose apie priimamas antrines žaliavas atitikimas pagal pirminį vizualinį antrinių žaliavų įvertinimą. Nustatytas priimamų antrinių žaliavų pavojingumas vadovaujantis teisės aktais. Pademonstruotas antrinių žaliavų išskirstymas pagal tipą ir galimą panaudojimą, laikantis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Apibūdinti antrinių žaliavų apskaitos dokumentai, vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais. Užpildyti reikiami antrinių žaliavų apskaitos dokumentai pagal nustatytą tvarką ir reikalavimus. Paaiškinti antrinių žaliavų lydraščio formavimo principai. Paaiškinta kas yra Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistema (GPAIS). Pademonstruotas duomenų apsaugos reikalavimų laikymasis priimant antrines žaliavas. Vartoti tikslūs techniniai ir technologiniai terminai valstybine kalba, bendrauta laikantis darbo etikos taisyklių. Darbo metu dėvėti tinkami ir tvarkingi darbo drabužiai ir avalynė, naudotasi asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų, naudoti energijos naudojimo efektyvumo ir produktyvumo užtikrinimo būdai ir priemonės. Baigus darbus įrankiai, medžiagos, priemonės sutvarkytos ir sudėtos į jų saugojimo vietą, pagal taisykles sutvarkyta darbo vieta, atliekos surūšiuotos, sutvarkytos ir utilizuotos pagal aplinkos taršos mažinimo reikalavimus ir procedūras.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys antrinių žaliavų tvarkymą, apskaitą • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Darbo su Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistema (GPAIS) vadovas <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Vaizdinės priemonės, skaidrės, maketai, pavyzdžiai, katalogai, plakatai • Antrinių žaliavų tvarkymo apskaitos žurnalai • Lydraščių pavyzdžiai • Kompiuteriai, kuriuose yra prieiga naudotis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistema (GPAIS)
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, kompiuterinėmis programomis ir prieiga prie interneto, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.

	Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta darbo drabužiais, elektroninėmis apskaitos, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, pavojingų medžiagų, saugos ir sveikatos apsaugos ženklų, naudojamų darbe, pavyzdžiais, svarstyklėmis, krautuvais, keltuonais.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

Modulio pavadinimas – „Antrinių žaliavų paskirstymas ir laikymas“

Valstybinis kodas	407121219	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Paskirstyti antrines žaliavas pagal tipą ir tinkamumą perpanaudojimui.	1.1. Apibūdinti tinkamas ir netinkamas perdirbimui antrines žaliavas naudojantis reglamentais.	Tema. Pagrindinės perdirbimui tinkamos antrinės žaliavos - ES žaliojo kurso politika, skatinanti atliekų perdirbimą - Pagrindinės antrinių žaliavų, tinkamų perdirbimui, rūšys, jų perdirbimo galimybės Tema. Netinkamos pakartotiniam naudojimui antrinės žaliavos - Netinkamų pakartotiniam naudojimui antrinių žaliavų rūšys - Netinkamų pakartotiniam naudojimui atliekų tvarkymas
	1.2. Išrūšiuoti antrines žaliavas pagal teisės aktų reikalavimus.	Tema. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninis reglamentas - Atliekų sandėliavimo sąlygos, reikalavimai, vietos - Taršos integruota prevencija ir kontrolė Tema. Priimtų antrinių žaliavų išrūšiavimas - Teisės aktų reikalavimai antrinių žaliavų išrūšiavimui - Antrinių žaliavų rūšiavimas pagal savybes bei tinkamumą tam tikram perdirbimo būdai - Pavojaus piktogramų reikšmės vadovaujantis pavojingumo kriterijais - Antrinių žaliavų ženklavimas, pakavimas Tema. Priimtų antrinių žaliavų saugojimas

		• Antrinių žaliavų pakrovimas, iškrovimas • Antrinių žaliavų sandėliavimas • Darbų organizavimas Tema. Atskirų rūšių antrinių žaliavų saugojimas • Nepavojingų antrinių žaliavų sandėliavimo vietos pagal jų rūšis • Kenksmingų antrinių žaliavų saugojimas
	1.3. Sandėliuoti antrines žaliavas, laikantis technologinių, aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.	Tema. Darbuotojų sauga sandėliuojant antrines žaliavas • Incidentų galimybė ir prevencija • Saugaus elgesio veiklavietyje taisyklės • Asmeninės darbuotojų saugos priemonės Tema. Gaisrinė sauga sandėliuojant antrines žaliavas • Gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai • Pirminių gaisro gesinimo priemonių naudojimas ir priežiūra • Veiksmai gaisro ir evakuacijos atveju Tema. Elektrosauga sandėliuojant antrines žaliavas • Elektros srovės poveikis žmogui • Elektros įrenginių eksploatavimo taisyklės • Apsaugos nuo elektros poveikio priemonės ir būdai
2. Perduoti antrines žaliavas perdirbimo įmonėms.	2.1. Apibūdinti antrinių žaliavų perdirbimo įmones, vadovaujantis žalosios ekonomikos grandine.	Tema. Antrinių žaliavų perdirbimo sistema • Perdirbimo principai ir veikimo mechanizmas • Perdirbtų medžiagų panaudojimas • Perdirbtų medžiagų eksportavimas Tema. Antrinių žaliavų perdirbimas Lietuvoje ir pasaulyje • Lietuvoje perdirbamos antrinės žaliavos • Antrinių žaliavų perdirbimo įmonės Lietuvoje • Tarptautinė antrinių žaliavų perdirbimo praktika
	2.2. Pateikti informaciją antrinių žaliavų perdirbimo įmonėms dėl galimybės transportuoti surinktas antrines žaliavas pagal jų rūšis ir tipus.	Tema. Antrinių žaliavų perdavimo perdirbimo įmonėms dokumentavimas • Sutartys su antrinių žaliavų perdirbimo įmonėmis • Dokumentų rengimas dėl antrinių žaliavų perdavimo perdirbimo įmonėms • Darbas su specialiomis kompiuterinėmis programomis dėl antrinių žaliavų perdavimo Tema. Informacijos perdavimas antrinių žaliavų perdirbimo įmonėms • Komunikacijos su klientais dėl antrinių žaliavų perdavimo perdirbimo įmonėms būdai • Etiškas bendravimas su klientais
	2.3. Organizuoti saugų antrinių	Tema. Antrinių žaliavų pakrovimas

	žaliavų pakrovimą ir išvežimą į antrinių žaliavų apdorojimo įmones, laikantis technologinių bei darbuotojų saugos reikalavimų.	• Pakrovimo įranga ir jos naudojimas • Įvairių rūšių antrinių žaliavų pakrovimo organizavimas Tema. <i>Saugus antrinių žaliavų pakrovimas išvežimui</i> • Darbuotojų saugos reikalavimai dirbant su įvairių rūšių antrinių žaliavų pakrovimo įranga • Eismo saugumo veiklavietės teritorijoje reikalavimai
3. Prižiūrėti veiklavietės aplinką pagal aplinkosauginius reikalavimus.	3.1. Paaiškinti aplinkosauginius reikalavimus antrinių žaliavų saugojimo veiklavietei pagal poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.	Tema. <i>Aplinkosauginiai reikalavimai antrinių žaliavų saugojimo veiklavietei</i> • Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos teisės aktai • Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas • Kiti teisės aktai, bei darbo procedūros ir instrukcijos • Incidentų ir avarijų registracijos ir vertinimo sistema Tema. <i>Apsauga nuo galimų taršos incidentų</i> • Veiklavietės dirvožemio apsauga • Buitinių ir paviršinių nuotekų tvarkymas veiklavietėje • Oro apsauga veiklavietėje • Apsauga nuo triukšmo veiklavietėje • Kvapų prevencija/ valdymas
	3.2. Parinkti veiklavietės priežiūrai priemones ir įrangą, tinkamas pagal užterštumo riziką.	Tema. <i>Veiklavietės priežiūros priemonės</i> • Pagrindinės veiklavietės rizikos aplinkai ir priemonės jų išvengti • Nuolatinė saugomų antrinių žaliavų stebėsena • Veiklavietės valymas • Veiklavietės dulketumo mažinimas • Nuotekų tvarkymas • Kvapų mažinimas • Dirvožemio užterštumo prevencijos priemonės • Triukšmo ir vibracijos mažinimas • Pavojingų cheminių medžiagų patekimo į aplinką prevencija Tema. <i>Veiklavietės priežiūros įranga</i> • Veiklavietės valymo sausu ir drėgnu būdu įranga • Veiklavietės dulketumo mažinamo įranga • Nuotekų tvarkymo priemonės • Kvapų mažinimo priemonės • Triukšmo ir vibracijos mažinimo įranga (akustinės sienelės, skydai) • Medžiagos, skirtos pavojingų atliekų išsiliejimų, išsipykimų sutvarkymui
	3.3. Atlikti veiklavietės aplinkos	Tema. <i>Veiklavietės aplinkos tvarkymo darbai</i>

	tvarkymo darbus, laikantis aplinkosauginių reikalavimų. • Veiklavietės valymas sausu būdu • Veiklavietės valymas drėgnu būdu • Užteršto vandens bei grunto šalinimas Tema. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai atliekant veiklavietės aplinkos tvarkymo darbus • Darbų saugos reikalavimai dirbant su veiklavietės priežiūros įranga • Asmeninės darbuotojų saugos priemonės
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdintos tinkamos ir netinkamos pakartotiniam naudojimui antrinės žaliavos pagal galiojančius reglamentus. Išrūšiuotos antrinės žaliavos pagal teisės aktų reikalavimus. Pademonstruotas antrinių žaliavų sandėliavimas, laikantis technologinių, aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Apibūdintos antrinių žaliavų perdirbimo įmonės, vadovaujantis žaliosios ekonomikos grandine. Pateikta reikiama informacija antrinių žaliavų perdirbimo įmonėms dėl galimybės transportuoti surinktas antrines žaliavas pagal jų rūšis ir tipus. Organizuotas saugus antrinių žaliavų pakrovimas ir išvežimas į antrinių žaliavų perdirbimo įmones, laikantis technologinių bei darbuotojų saugos reikalavimų. Paaiškinti aplinkosauginiai reikalavimai antrinių žaliavų saugojimo veiklavietei pagal poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Parinktos veiklavietės priežiūrai priemonės ir įranga pagal užterštumo riziką. Atlikti veiklavietės aplinkos tvarkymo darbai, laikantis aplinkosauginių reikalavimų. Vartoti tikslūs techniniai ir technologiniai terminai valstybine kalba, bendrauta laikantis darbo etikos taisyklių. Darbo metu dėvėti tinkami ir tvarkingi darbo drabužiai ir avalynė, naudotasi asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų, naudoti energijos naudojimo efektyvumo ir produktyvumo užtikrinimo būdai ir priemonės. Baigus darbus įrankiai, medžiagos, priemonės sutvarkytos ir sudėtos į jų saugojimo vietą, pagal taisykles sutvarkyta darbo vieta, atliekos surūšiuotos, sutvarkytos ir utilizuotos pagal aplinkos taršos mažinimo reikalavimus ir procedūras.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas • Teisės aktai: standartai, reglamentai, taisyklės • Vaizdinės priemonės, skaidrės, medžiaga iš interneto prieigų, pavyzdžiai, katalogai, plakatai ir kt. <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Kompiuterinė techninė ir programinė įranga • Specialios kompiuterinės programos
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, kompiuterinėmis programomis ir prieiga prie interneto, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Patalpa, pritaikyta atliekų sandėliavimui, laikymui su atitinkama priešgaisrine ir ventiliavimo sistema, aprūpinta krovos įranga

	(krautuvai, keltuvai, svarstyklės), valymo įranga ir priemonės, darbo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, saugos ženklais, gaisro gesinimo priemonėmis, pirmosios pagalbos suteikimo rinkiniu.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

Modulio pavadinimas – „Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių eksploatavimas ir priežiūra“

Valstybinis kodas	407121220	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	15	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Paruošti antrinių žaliavų perdirbimo įrenginius darbui.	1.1. Apibūdinti antrinių žaliavų apdorojimo ir perdirbimo įrenginius pagal jų konstrukciją ir veikimo principus.	Tema. <i>Mechaninio antrinių žaliavų apdorojimo įrenginiai</i> • Antrinių žaliavų rankinio rūšiavimo įrenginiai • Antrinių žaliavų rūšiavimo linijos • Antrinių žaliavų plovimo, maišymo ir džiovavimo įrenginiai • Antrinių žaliavų smulkinimo įrenginiai • Antrinių žaliavų presavimo įrenginiai • Antrinių žaliavų granuliavimo įrenginiai Tema. <i>Biologinio antrinių žaliavų apdorojimo įrenginiai</i> • Antrinių žaliavų kompostavimo įrenginiai • Biodujų išgavimo įrenginiai • Biodujų panaudojimo įrenginiai Tema. <i>Kiti antrinių žaliavų apdorojimo įrenginiai</i> • Popieriaus atliekų perdirbimo įrenginiai • Stiklo atliekų perdirbimo įrenginiai • Antrinių žaliavų apdorojimo įrenginių ryšys su atliekų šalinimo ir terminio apdorojimo

		įrenginiais
	1.2. Įvertinti galimus pavojus technologiniame įrenginyje ir jų valdymo priemonės, darbuotojų pareigas ir veiksmus įvykus incidentui.	Tema. Pavojų valdymo priemonės • Pavojingi darbai • Pavojų technologiniuose įrenginiuose valdymo priemonės • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai Tema. Antrinių žaliavų apdorojimo ir perdirbimo įrenginių galimi darbo trikdžiai • Mechaninio antrinių žaliavų apdorojimo įrenginių darbo trikdžiai, jų požymiai • Biologinio antrinių žaliavų apdorojimo įrenginių darbo trikdžiai, jų požymiai • Transporterių darbo trikdžiai, jų požymiai • Dažniausiai pasitaikantys įrangos gedimai, jų priežastys, šalinimo būdai ir priemonės Tema. Darbuotojų pareigos ir veiksmai įvykus įrenginių darbo trikdžiams • Įrenginių techninio eksploatavimo taisyklės • Įrenginių techninio aptarnavimo tarnybos • Įrenginių darbo trikdžių šalinimas darbuotojo kompetencijos ribose • Įrenginių techninio aptarnavimo tarnybų informavimas apie įrenginių darbo trikdžius
	1.3. Teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiesiems įvairių galimų incidentų apdorojant ir perdirbant antrines žaliavas metu.	Tema. Pirmosios pagalbos teikimo tikslai ir naudojamos priemonės • Pirmosios pagalbos tikslai • Psichologiniai veiksniai teikiant pirmąją pagalbą • Medžiagos ir priemonės teikiant pirmąją pagalbą Tema. Pirmosios pagalbos teikimo principai • Bendras nukentėjusiojo būklės vertinimas • Aplinkos vertinimas • Situacijos vertinimas Tema. Pirmosios pagalbos teikimas esant traumoms • Pirmosios pagalbos teikimas esant griaučių ir minkštųjų audinių sužalojimui • Pirmosios pagalbos teikimas esant aplinkos veiksnių sukeltiems pažeidimams Tema. Pirmosios pagalbos teikimas esant ūmioms būklėms • Pirmosios pagalbos teikimas apsinuodijimų atveju • Pirmosios pagalbos teikimas esant širdies ir kraujagyslių patologijos sukeltos būklės • Pirmosios pagalbos teikimas esant kvėpavimo takų sutrikimams Tema. Greitosios medicinos pagalbos iškvietimas • Greitosios medicinos pagalbos iškvietimas ir bendravimas su pagalbos tarnybos dispečeriu • Vadovų informavimas apie incidentą

	1.4. Koordinuoti antrinių žaliavų pakrovimą į antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginius pagal technologinius reikalavimus.	• Incidento analizė ir prevencinės priemonės Tema. Antrinių žaliavų pakrovimo į paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginius reikalavimai • Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginiai • Antrinių žaliavų pakrovimo į paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginius technologiniai reikalavimai Tema. Antrinių žaliavų pakrovimas • Antrinių žaliavų pakrovimo procesas • Antrinių žaliavų pakrovimo proceso priežiūra
2. Dirbti su antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginiais.	2.1. Apibūdinti įrenginių technologinio režimo normas pagal įrenginių technines charakteristikas.	Tema. Įrenginių techninė dokumentacija • Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių techninės charakteristikos • Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginių technologinio režimo normos • Įrenginių priežiūros ir remonto dokumentacija Tema. Darbuotojų saugos reikalavimai • Darbuotojų saugos reikalavimai dirbant su antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginiais • Darbuotojų asmeninės apsaugos priemonės, naudojamos esant konkrečioms technologinio proceso sąlygoms • Kolektyvinės apsaugos priemonės dirbant su įrenginiais
	2.2. Eksploatuoti technologinius įrenginius pagal instrukciją, laikantis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.	Tema. Darbas su technologiniu įrenginiu • Technologinio įrenginio paskirtis ir ryšys su kitų įmonės padalinių veikla • Technologinio įrenginio parengimas paleisti pagal instrukciją • Įrenginio paleidimas ir stabdymas esant normalioms sąlygoms (distanciniu ir automatiniu būdais) • Blokuotės ir signalizacijos įranga • Atskirų įrenginių paleidimas ir stabdymas pagal darbo režimą • Nustatyto technologinio proceso rodiklių stebėjimas • Technologinio proceso parametrų reguliavimas • Galimi technologinio proceso sutrikimai ir jų pašalinimo būdai • Galimos avarinės situacijos ir įrenginio sustabdymas (technologinio personalo veiksmai susidarius avarinėms situacijoms) • Technologinio proceso specifinės saugos priemonės

		Tema. <i>Profesinis bendravimas ir bendradarbiavimas eksploatuojant įrenginius</i> • Operatyvu sinformacijos perdavimas tarp pamainų • Profesinis bendravimas ir bendradarbiavimas su aptarnaujančiomis tarnybomis
	2.3. Atlikti įrenginių techninę apžiūrą ir pirminę priežiūrą pagal instrukcijas.	Tema. <i>Įrenginių techninė apžiūra</i> • Įrenginių techninės būklės patikrinimas siekiant nustatyti ar įrenginiai atitinka jų priežiūros teisės aktų ir gamintojų techninių dokumentų reikalavimus • Įrenginių techninės būklės patikrinimas prieš pradedant darbą Tema. <i>Įrenginių pirminė priežiūra</i> • Įrenginių valymas po darbo • Periodinis profilaktinis įrenginių valymas • Įrenginių derinimas • Įrenginių tepimas ir tepimo sistemų priežiūra
	2.4. Koordinuoti gauto produkto pakrovimą ir transportavimą į sandėliavimo vietą, vadovaujantis technologiniais ir saugos reikalavimais.	Tema. <i>Gauto produkto transportavimas</i> • Gauto produkto pakrovimas • Produkto transportavimo į sandėliavimo vietą proceso priežiūra Tema. <i>Gauto produkto sandėliavimas</i> • Technologiniai produkto sandėliavimo reikalavimai • Gauto produkto sandėliavimas • Sandėliavimo vietų konstrukcinė priešgaisrinė apsauga
	2.5. Pildyti reikiamą dokumentaciją, skirtą darbui organizuoti technologiniame įrenginyje, vadovaujantis jos pildymo tvarka.	Tema. <i>Darbo organizavimo technologiniame įrenginyje dokumentavimas</i> • Rašytinė dokumentacija (žurnalai), skirta darbui organizuoti technologiniame įrenginyje • Elektroninė dokumentacija ir duomenų registravimas • Darbo procesų dokumentacijos pildymo tvarka Tema. <i>Dokumentacijos pildymas</i> • Darbo procesų dokumentacijos pildymas • Tinkamų techninių ir technologinių terminų vartojimas • Dažniausiai pasitaikančios klaidos pildant dokumentaciją ir jų išvengimo būdai Tema. <i>Profesinis bendravimas ir bendradarbiavimas dėl darbo organizavimo technologiniame įrenginyje</i> • Profesinis bendravimas ir bendradarbiavimas su vadovu • Profesinis bendravimas ir bendradarbiavimas su aptarnaujančiomis tarnybomis
3. Diagnozuoti antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo	3.1. Paaiškinti įrenginių, skirtų antrinių žaliavų apdorojimui, gedimų diagnostiką,	Tema. <i>Įrenginių gedimų identifikavimas</i> • Atskirų įrenginių įtaka visam procesui ir jos gedimo pasekmių santykis • Reguliarius įrenginių bei proceso parametrus indikuojančių prietaisų stebėjimas

įrenginių gedimus.	vadovaujantis technologiniais reikalavimais ir techniniais aprašais.	• Parametrų pakitimų identifikavimas • Technologinės įrangos tarpremontinės priežiūros procedūros Tema. Gedimo šaltinio identifikavimas • Mechaninis defektas • Programinės įrangos klaida • Energijos tiekimo problema • Kitos priežastys
	3.2. Lokalizuoti nesudėtingus įrenginių gedimus, laikantis techninių reglamentų bei darbuotojų saugos ir higienos standartų.	Tema. Priemonės nesudėtingų įrenginių gedimų lokalizavimui • Įrenginių atsarginės dalys nesudėtingų gedimų lokalizavimui • Įrankiai nesudėtingų įrenginių gedimų lokalizavimui Tema. Nesudėtingų įrenginių gedimų šalinimas • Techniniai reglamentai • Nesudėtingų įrenginių gedimų lokalizavimas darbuotojo kompetencijos ribose • Darbuotojų saugos ir higienos standartų laikymasis atliekant nesudėtingų gedimų lokalizavimą
	3.3. Pateikti techninės priežiūros tarnyboms informaciją apie įrenginių gedimus pagal nustatytą tvarką.	Tema. Įrenginių gedimų šalinimo techninės priežiūros tarnybos • Įrenginių techninės priežiūros tarnybos įmonėje • Bendradarbiavimas su techninės priežiūros specialistais Tema. Pranešimų apie įrenginių gedimus pateikimas techninės priežiūros tarnyboms • Pranešimų apie įrenginių gedimus pateikimo tvarka • Pranešimų apie įrenginių gedimus pateikimo atitinkamoms tarnyboms kanalai
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Išsamiai apibūdinti antrinių žaliavų apdorojimo ir perdirbimo įrenginiai pagal jų konstrukciją ir veikimo principus. Įvertinti galimi pavojai technologiniuose įrenginiuose ir išvardintos jų valdymo priemonės, darbuotojų pareigos ir veiksmai įvykus incidentui. Paaiškintas ir pademonstruotas pirmosios pagalbos nukentėjusiesiems įvairių galimų incidentų apdorojant ir perdirbant antrines žaliavas metu teikimas. Pademonstruotas antrinių žaliavų pakrovimo į antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui bei perdirbimo įrenginius koordinavimas pagal technologinius reikalavimus. Apibūdintos įrenginių technologinio režimo normos pagal įrenginių technines charakteristikas. Pademonstruotas technologinių įrenginių eksploatavimas pagal instrukciją, laikantis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Atlikta įrenginių techninė apžiūra ir pirminė priežiūra pagal instrukcijas. Pademonstruotas koordinavimas gauto produkto pakrovimo ir transportavimo į sandėliavimo vietą, vadovaujantis technologiniais ir saugos reikalavimais. Tinkamai užpildyta reikiama dokumentacija, skirta darbui organizuoti technologiniame įrenginyje vadovaujantis jos pildymo tvarka. Paaiškintas įrenginių, skirtų antrinių žaliavų perdirbimui, gedimų diagnozavimas, vadovaujantis technologiniais reikalavimais ir techniniais aprašais. Lokalizuoti nesudėtingi įrenginių gedimai, laikantis techninių reglamentų bei darbuotojų saugos ir higienos standartų. Pateikta techninės priežiūros tarnyboms informacija apie įrenginių gedimus pagal nustatytą tvarką. Vartoti tikslūs techniniai ir technologiniai terminai valstybine kalba, bendrauta laikantis darbo etikos taisyklių. Darbo metu dėvėti	

	tinkami ir tvarkingi darbo drabužiai ir avalynė, naudotasi asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų, naudoti energijos naudojimo efektyvumo ir produktyvumo užtikrinimo būdai ir priemonės. Baigus darbus įrankiai, medžiagos, priemonės sutvarkytos ir sudėtos į jų saugojimo vietą, pagal taisykles sutvarkyta darbo vieta, atliekos surūšiuotos, sutvarkytos ir utilizuotos pagal aplinkos taršos mažinimo reikalavimus ir procedūras.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai: standartai, reglamentai, taisyklės • Įrenginių dokumentacija, techninės specifikacijos • Vaizdinės priemonės, skaidrės, medžiaga iš interneto prieigų, pavyzdžiai, katalogai, plakatai ir kt. <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Kompiuterinė techninė ir programinė įranga • Antrinių žaliavų apdorojimo įrenginiai ar jų dalys • Rankiniai mechaniniai įrenginių trikdžių šalinimo įrankiai
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, kompiuterinėmis programomis ir prieiga prie interneto, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Patalpa, aprūpinta įvairiais antrinių žaliavų atskyrimo, gryninimo įrenginiais (būgniniai, balistiniai, optiniai separatoriai), smulkintuvais, pakuotuvais, konvejeriais, mechaniniais įrenginių trikdžių šalinimo įrankiais (atsuktuvais, replės ir kiti smulkūs įrankiai), darbo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, saugos ženklais, gaisro gesinimo priemonėmis, pirmosios pagalbos suteikimo rinkiniu.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

6.3. PASIRENKAMIEJI MODULIAI

Modulio pavadinimas – „Darbas vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema (GPAIS)“

Valstybinis kodas	407121221	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Atlikti atliekų tvarkymo apskaitą.	1.1. Apibūdinti vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos (GPAIS) paskirtį ir pagrindines funkcijas pagal sistemos reglamentą.	Tema. Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos (GPAIS) paskirtis - GPAIS paskirtis ir struktūra - Bendri darbo GPAIS principai - Teisės aktuose numatyta atsakomybė už netinkamą apskaitų vedimą GPAIS ir kaip to išvengti. Tema. GPAIS funkcijos - GPAIS naudojimo subjektai - Pagrindinės GPAIS funkcijos Tema. Informacijos apie GPAIS pokyčius paieška - GPAIS atnaujinimų mokymai - Kita naudinga GPAIS informacija
	1.2. Prisijungti prie GPAIS, suformuojant reikiamus apskaitos dokumentus pagal teisės aktų reikalavimus.	Tema. Elektroninių paslaugų gavėjų identifikavimas ir autorizavimas, atstovų ir rolių priskyrimas GPAIS - GPAIS instrukcija atliekų tvarkytojui - Prisijungimas prie GPAIS - Tvarkytojo registravimas GPAIS - Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ataskaitų teikimo taisyklės - Atliekų apskaita: pagrindiniai principai - Atliekų susidarymo apskaitos kriterijai Tema. Atliekų tvarkymo įrašų pildyma ir redagavimas - Atliekų tvarkymo sąrašai - Atliekų tvarkymo skilties pasirinkimas
	1.3. Vykdyti atliekų kiekių,	Tema. Atliekų tvarkytojo kortelė GPAIS

	tvarkymo veiklų, likučių, tvarkymo sutarčių ir kt. apskaitą, naudojantis GPAIS.	• Pradinių atliekų bei medžiagų, daiktų likučių peržiūra, suvedimas ir koregavimas • Leidžiamų tvarkyti atliekų kiekių peržiūra ir patvirtinimas • Atliekų ir jų tvarkymo veiklų, teisių išrašyti įrodančius dokumentus bei licencijų duomenų peržiūra Tema. Apskaitos dokumentų rengimas • Žurnalų formavimas • Naujų įrašų kūrimas, koregavimas, šalinimas GPAIS • Atliekų tvarkytojo kortelė GPAIS • Atliekų susidarymo apskaitos dokumentavimas • Atliekų vežimo lydraščiai • Atliekų vežimo procedūros GPAIS • Atliekų tvarkymo sutarčių registracija GPAIS • Atliekų tvarkytojo perduodamų atliekų lydraščių rengimo reikalavimai • Tarpvaldybinio atliekų vežimo dokumentai
2. Rengti atliekų tvarkymo ketvirčio ir metinės ataskaitas.	2.1. Paaikškinti atliekų tvarkymo ketvirčio ir metinių ataskaitų suformavimą GPAIS.	Tema. Atliekų tvarkymo ketvirčio ir metinių ataskaitų rengimo bendrieji reikalavimai • Privalomas ketvirčio ir metinių ataskaitų teikimas: kas teikia, terminai • Ataskaitų rengimo taisyklės Tema. GPAIS išorinio portalo naudotojo vadovas • Ataskaitų struktūra • Duomenys apie medžiagas, daiktus ir atliekas, kurie pildomi atliekų tvarkymo apskaitoje
	2.2. Suformuoti atliekų tvarkymo ketvirčio ataskaitas GPAIS pagal reikalavimus.	Tema. Ataskaitų rengimas ir koregavimas • Suvestinių formavimas, patvirtinimas bei atšaukimas GPAIS • Dažniausiai daromos klaidos • Klaidų taisymo mechanizmai Tema. Ketvirčio ataskaitų pildymas • Ketvirčio suvestinių ataskaitų formavimas • Ketvirčio suvestinių ataskaitų teikimas Tema. Ketvirčio ataskaitų redagavimas • Dažniausiai daromos klaidos ketvirčio suvestinių ataskaitose • Klaidų ketvirčio suvestinių ataskaitose taisymas
	2.3. Suformuoti atliekų tvarkymo metinės ataskaitas GPAIS pagal reikalavimus.	Tema. Metinių ataskaitų pildymas • Atliekų tvarkytojų prievolė teikti atliekų tvarkymo apskaitos metinės ataskaitas • Metinių ataskaitų formavimas ir teikimas Tema. Metinių ataskaitų redagavimas

		• Dažniausiai daromos klaidos metinėse ataskaitose • Klaidų metinėse ataskaitose taisymas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdinta vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos (GPAIS) paskirtis ir pagrindinės funkcijos pagal sistemos reglamentą. Pademonstruotas prisijungimas prie GPAIS suformuojant reikiamus apskaitos dokumentus pagal teisės aktų reikalavimus. Atlikta atliekų kiekių, tvarkymo veiklų, likučių, tvarkymo sutarčių ir kt. apskaita, naudojantis GPAIS. Paaiškintos ir GPAIS suformuotos atliekų tvarkymo ketvirčio ir metinės ataskaitos. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų, naudoti energijos naudojimo efektyvumo ir produktyvumo užtikrinimo būdai ir priemonės. Baigus darbus priemonės sutvarkytos ir sudėtos į jų saugojimo vietą, pagal taisykles sutvarkyta darbo vieta.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys atliekų tvarkymą, apskaitą • Darbo su Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistema (GPAIS) vadovas <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Kompiuteriai, kuriuose yra prieiga naudotis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistema (GPAIS)	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, kompiuterinėmis programomis ir prieiga prie interneto, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais, kuriuose yra prieiga naudotis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistema (GPAIS).	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą; 3) darbo GPAIS gebėjimus ir patirtį.	

Modulio pavadinimas – „Autokrautuvo eksploatavimas“

Valstybinis kodas	310410006
Modulio LTKS lygis	III
Apimtis mokymosi kreditais	5
Asmens pasirengimo	Pagrindinis išsilavinimas

mokyti modulyje reikalavimai	Ne jaunesnis kaip 18 metų B kategorijos motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Valdyti autokrautuvą su specialiais krovinių paėmimo, krovimo įtaisais.	1.1. Paaiškinti autokrautuvo sandarą, technines charakteristikas, įrenginių veikimo principus.	Tema. Autokrautuvai, jų sandara ir veikimo principai - Autokrautuvo paskirtis, techninės charakteristikos - Autokrautuvo sandara, jo įrenginių veikimo principai, mechanizmų įjungimas - Medžiagos, naudojamos autokrautuvų įrenginiuose, jų savybės - Tepalų ir techninių skysčių rūšys, jų užpildymo normos - Elektrotechnika ir autokrautuvų elektros įrenginiai Tema. Autokrautuvo saugus eksploatavimas - Autokrautuvo naudojimo instrukcija - Krovimo įtaisai ir jų naudojimas - Jėgos, veikiančios autokrautuvą darbo metu, jų matavimo vienetai
	1.2. Paruošti autokrautuvą darbui pagal reikalavimus ir naudojimo instrukcijas.	Tema. Autokrautuvo veikimo tikrinimas - Autokrautuvo kasdieninė techninė apžiūra - Autokrautuvų galimi gedimai ir jų priežastys - Darbuotojo veiksmai, atsiradus autokrautuvo darbo sutrikimui - Smulkių autokrautuvo gedimų šalinimas Tema. Autokrautuvo paruošimas darbui - Autokrautuvo vizualinė apžiūra prieš darbo pradžią - Autokrautuvo veikimo patikrinimas prieš darbo pradžią - Autokrautuvo pastatymo reikalavimai
	1.3. Atlikti krovos darbus, naudojant autokrautuvą.	Tema. Krovinių krovimas su specialiais krovinių paėmimo įtaisais, naudojant autokrautuvą - Krovinių pakrovimas į transporto priemonę, naudojant specialius paėmimo įtaisus - Krovinių iškrovimas į sandėliavimo vietą, naudojant specialius paėmimo įtaisus Tema. Krovinių krovimas su specialiais krovinių krovimo įtaisais, naudojant autokrautuvą - Krovinių pakrovimas į transporto priemonę, naudojant specialius krovimo įtaisus - Krovinių iškrovimas į sandėliavimo vietą, naudojant specialius krovimo įtaisus Tema. Sandėliavimo stelažų būklės įvertinimas, defektavimas ir stabilumas - Sandėliavimo stelažų vizualinė apžiūra ir būklės įvertinimas - Stelažų defektų nustatymas ir registravimas, pavojų žymėjimas - Sandėliavimo stelažų stabilumo užtikrinimo priemonės - Reguliarus stelažų priežiūros ir techninės būklės tikrinimas

		• Stelažų apkrovos ribų laikymasis ir ženklavimas • Avarijų prevencijos priemonės sandėliavimo stelažų sistemoje
2. Saugiai pakrauti ir iškrauti krovinius autokrautuviu.	2.1. Apibūdinti autokrautuvų saugaus naudojimo reikalavimus bei reikalavimus autokrautuvo vairuotojui.	Tema. Saugaus darbo autokrautuviu reikalavimai • Aplinkos tvarkymo taisyklės • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Elektrosaugos reikalavimai • Priešgaisrinės saugos reikalavimai • Aplinkosaugos reikalavimai • Papildomos įrangos naudojimo taisyklės Tema. Autokrautuvo vairuotojui keliami reikalavimai • Autokrautuvo vairuotojo pareigos • Autokrautuvo vairuotojo funkcijos • Ekonomiškas ir ekologiškas vairavimas
	2.2. Atlikti krovinių kėlimo operacijas su autokrautuviu pagal taisykles.	Tema. Krovinių rūšys ir jų svorio įvertinimas • Krovinių rūšys, jų savybės • Krovinių svorio nustatymo priemonės • Krovinių svorio nustatymas ir įvertinimas • Krovinių paėmimo būdai • Krovinių pakavimo ir tvirtinimo metodai Tema. Kabinimo ir kėlimo reikmenų patikrinimas • Hidrauliniai griebtuvai • Krovinių užkabinimo įtaisai • Kabinimo ir kėlimo reikmenų vizualinė apžiūra • Kabinimo ir kėlimo reikmenų techninės būklės nustatymas • Kabinimo ir kėlimo reikmenų tinkamumo įvertinimas pagal apkrovos tipą Tema. Krovinių kėlimo operacijų autokrautuviu atlikimas • Saugaus krovinių krovimo ir vežimo taisyklės • Saugaus autokrautuvo pastatymas darbo vietoje • Krovinio svorio įvertinimas • Krovinio užkabinimas • Krovinio perkėlimas, pakrovimas • Saugaus autokrautuvo manevravimas siaurose erdvėse • Nenumatytų situacijų valdymas ir avarinių atvejų sprendimas • Autokrautuvo važiavimas atbulomis: taisyklės ir saugos reikalavimai • Darbas ant nuožulnių paviršių: stabilumo užtikrinimas ir saugos priemonės

		• Virtimo prizmės sąvoka ir jos taikymas autokrautuvo eksploatacijoje
	2.3. Užtikrinti saugų krovinių krovimą autokrautuvu.	Tema. Saugus krovinių krovimas • Krovinių pakrovimas į transporto priemonę • Krovinių iškrovimas į sandėliavimo vietą • Krovinių saugojimas lauko aikštelėje Tema. Saugus autokrautuvų valdymas atliekant krovinio perkėlimą • Krovinio padėtis ir jo svorio centras • Krovinio paėmimas ir nuėmimas • Įmonės eismo tvarka ir taisyklės, judėjimo keliai • Geras kelio matomumas • Stabilumas važiavimo kryptimi ir posūkyje • Autokrautuvo saugus sustabdymas baigus darbą
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Paašškinti autokrautuvo pagrindiniai techniniai duomenys, konstrukcija, jo įrenginiai bei veikimo principas. Pademonstruotas autokrautuvo paruošimas darbui. Atlikti krovos darbai, naudojant autokrautuvą. Apibūdinti saugaus krovinių pakrovimo ir iškrovimo reikalavimai, autokrautuvų saugaus naudojimo reikalavimai bei reikalavimai autokrautuvo vairuotojui. Pademonstruotos krovinių kėlimo operacijos (pakrovimo ir iškrovimo darbai) su autokrautuvu pagal taisykles. Užtikrintas saugus krovinių krovimas autokrautuvu. Darbo metu dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė bei asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimų.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas • Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai • Valstybinės darbo inspekcijos parengtos metodinės rekomendacijos, atmintinės dėl saugaus krautuvų naudojimo • Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai • Autokrautuvo eksploatavimo dokumentai • Autokrautuvo gamintojo parengti naudotojo vadovai ir instrukcijos • Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Video medžiaga • Krovinių pavyzdžiai • Saugos ženklai, gaisro gesinimo priemonės, pirmosios pagalbos suteikimo priemonės	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu ir interneto prieiga, multimedija projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.	

	Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta asmeninėmis apsaugos priemonėmis, autokrautu, autokrauto mazgais ir detalėmis (kai nėra galimybės atidengti ir parodyti mokymui naudojamo autokrauto pagrindinių mazgų ir detalių), remonto įrankių rinkiniu, krovinių pavyzdžiais, saugos ženklais.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto ar mechanikos inžinerijos studijų krypties, ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir sandėlio operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų sandėlio operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą. 3) Teisę vairuoti autokrautą ir 1 metų autokrauto valdymo profesinę patirtį.

6.4. BAIGIAMASIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į darbo rinką“

Valstybinis kodas	4000004
Modulio LTKS lygis	IV
Apimtis mokymosi kreditais	5
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai
1. Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	1.1. Įsivertinti ir realioje darbo vietoje demonstruoti įgytas kompetencijas. 1.2. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir adaptuotis realioje darbo vietoje. 1.3. Įsivertinti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes.
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas baigiamojo modulio vertinimas – <i>atlikta (neatlikta)</i> .
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Nėra
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Darbo vieta, leidžianti įtvirtinti įgytas antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus kvalifikaciją sudarančias kompetencijas.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Mokinio mokymuisi modulio metu vadovauja mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aplinkos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir atliekų tvarkymo operatoriaus ar antrinių žaliavų tvarkymo operatoriaus ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą. Mokinio mokymuisi realioje darbo vietoje vadovaujantis praktikos vadovas turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų antrinių žaliavų ar atliekų tvarkymo operatoriaus profesinės veiklos patirtį.